

P

Kinderen zijn geen minivolwassenen, kinderen zijn mensen

Vrijdagavond startte op VTM “The Voice for Kids”. Zoals te verwachten viel, klonken vrijwel meteen verschillende negatieve reacties. Zo ook in deze krant. “Kinderen verschijnen er als minivolwassenen” en “Kinderen horen niet thuis in de showbusiness”. Aan echte argumenten ontbrak het. Gewoon, omdat het kinderen zijn. Het is zoals met heel wat discussies over seksualiteit, of recent nog over euthanasie. De dood, seks, de showbusiness. Liever niet. Waarom niet? Omdat het kinderen zijn.

Uiteraard is “The Voice for Kids” een door en door commerciële format. En uiteraard spelen hier heel wat andere belangen dan enkel het hoger belang van het kind. Maar betekent dit daarom dat we kinderen best van dit alles weren? Kinderen verschijnen er niet langer als kinderen, maar als minivolwassenen, klinkt het. Wat betekent dit? Dat sommige kinderen per se willen winnen? Dat ze zich op het podium vanaf de eerste noot als een vis in het water voelen? Dat er kinderen zijn die op hun 10 jaar al fantastisch goed kunnen zingen? Dat kinderen er mooi en cool willen uit zien? Kinderen zijn geen minivolwassenen, kinderen zijn mensen. Mensen die willen schitteren, die moeite hebben met verliezen, die kwetsbaar zijn voor kritiek, die zoekend zijn in wat hen passioneert. Kinderen verschillen in deze niet zo sterk van volwassenen. Freddy Mortier, ethicus aan de Universiteit Gent, opperde eerder al: “Zijn we niet allemaal kinderen?”.

Kinderen zijn mensen, maar het zijn ook mensen in wording. Dit maakt dat we kinderen doorgaans iets meer krediet geven dan een volwassene. Dat is ook de reden waarom we blijven belang hechten aan een aparte kindertijd. Niet om deze angstvallig af te schermen van de boze volwassen wereld, maar omdat mens worden nu eenmaal met vallen en opstaan gebeurt. Of zoals Johan Anthierens het zo knap verwoordde: “Kinderen zijn kwetsbaar spul. Volwassenen zijn gelijmde kinderen”. En dan is zo een aparte kindfase wel handig. Het laat kinderen toe ervaringen, kennis en inzichten op te bouwen die hen moeten toelaten om, eenmaal ze volwassen zijn, het leven met iets meer bagage te trotseren. Dat is ook de reden waarom “The Voice for Kids” op een aantal vlakken echt wel grondig van de volwassen versie verschilt. De kinderen krijgen alleen maar positieve, stimulerende feedback op hun prestatie. Ze worden niet uitgespeeld tegen elkaar. En het af te leggen parcours is opmerkelijk korter dan bij de volwassen deelnemers.

Kinderen en showbusiness, het kan dus. Het Kinderrechtenverdrag stelt in artikel 31 dat kinderen recht hebben op vrije tijd en op volwaardige deelname aan het culturele en artistieke leven. Natuurlijk is het belangrijk dat kinderen terecht kunnen in musea, dat we in Vlaanderen fantastische jeugdauteurs hebben en dat onze jeugdtheaters alle middelen krijgen om kwaliteitsvolle producties voor kinderen te realiseren. In contact komen met de kunsten kan kinderen wezenlijk helpen in de confrontatie met hun kwetsbaarheid. Maar dat kan “de showbusiness” op zijn manier ook. Net zoals kinderen moeten kunnen

deelnemen aan reportages en documentaires over thema's die hen aanbelangen. De voorbije maanden spraken we op het Kinderrechtencommissariaat met kinderen die deelnamen aan Junior Eurosong en televisiereportages over hun leefwereld. We leerden hieruit vooral hoe belangrijk het is dat mensen die televisie maken met kinderen eerlijk en geloofwaardig zijn. Dat betekent onder meer dat kinderen duidelijk geïnformeerd worden over wat wel en niet uitgezonden wordt, dat kinderen weten bij wie ze tijdens opnames terecht kunnen met hun vragen en moeilijkheden, en dat televisiemakers ook achteraf nog voor de kinderen aanspreekbaar blijven. Dat is niet altijd evident. Net daarom is het belangrijk dat journalisten en televisiemakers kunnen terugvallen op een kader dat hen voldoende concrete richtlijnen als houvast aanbiedt. Dat kader is er op dit ogenblik nog niet, maar samen met de Raad voor Journalistiek maken we er momenteel werk van.

Emile, de jongen in het bekende werk van de Franse pedagoog Jean-Jacques Rousseau, mocht tot zijn twaalfde jaar slechts één boek lezen, Robinson Crusoe van Daniel Defoe. Rousseau wou op die manier zijn pupil beschermen tegen en tegelijk voorbereiden op het echte leven. Vandaag heeft het nog weinig zin om de leefwereld van kinderen krampachtig van "het echte leven" af te scheiden. De meeste kinderen staan er gewoon middenin.

Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris

8 september 2014